

JAARVERSLAG 2011 VAN DE VERENIGING WADVAARDERS

het verslag van de werkzaamheden van de Vereniging

JAARVERGADERING

Op 29 januari 2011 heeft de Vereniging Wadvaarders haar 21^e jaarvergadering gehouden welke weer plaatsvond in het Maritiem College te Harlingen. De opening werd verricht door voorzitter Jan Asselbergs, waarbij hij kort de actuele stand van zaken betreffende de Monitoring, Pact van Rede en de bestuurlijke organisatie van het Wad memoreerde.

Hierna was het woord aan Prof. Dr. Peter Herman van het NIOO en lid van de Wadden Academie. In zijn inleiding, met als title “De paradox van natuurbehoud in een veranderde wereld. Natuurbehoud op lange termijn” ging hij in op de natuurlijke processen van veranderingen. Hij deed dit aan de hand van de veranderingen van de kustlijn van Zeeland. Door enerzijds (snelle) zeespiegelstijgingen en stormen en anderzijds als gevolg van indirecte invloeden van menselijke aard, was de kust dan eens een open dan weer eens een gesloten lijn. Met andere woorden, de natuur is constant in verandering. Het is een natuurlijk proces. De vraag doet zich dan ook voor, wanneer we het nu over veranderingen hebben als gevolg van milieu-invloeden, welke referentie daarbij gebruikt wordt.

De veranderingen zijn moeilijk te voorspellen, er is geen lineaire interactie. Buffer-systemen klappen om bij het overschrijden van een kritische grens. Zo is de vestiging van zeegras beperkt door de helderheid van het water; de helderheid van het water wordt bevorderd door de aanwezigheid van zeegras.

Algemeen zullen toestanden eerder veranderen dan de processen.

Daarnaast worden er continue nieuwe prioriteiten door de maatschappij gesteld. Op dit moment wordt alles in Natura 2000 geperst, alsof de natuur zich laat voorschrijven hoe zij zich te ontwikkelen heeft.

Er bestaat een verwrongen ethiek betreffende exploitatie: de grotere hoeveelheden vrijgekomen energie en mechanisatie hebben er voor gezorgd dat de mens de vraag moet stellen: hoever nodig? Oude machthebbers van bodem en water, zoals boeren zijn minder belangrijk geworden. Nieuwe “rijken”, zoals de gasleveranciers, zijn er voor teruggekomen.

Aan het eind concludeert Peter Herman dat er geen objectieve, onveranderbare echte natuur bestaat en dat natuurbescherming moet gaan over waarden. Deze waarden zijn onveranderlijker dan de soorten waarover het gaat. Consistentie in het beleid is van groot belang.

Vervolgens kwam Prof. Salomon Kroonenberg aan het woord met de voordracht “Natuurlijke dynamiek”. De voorgaande inleiding werd hierin prima aangevuld met zeker anekdotische voorbeelden. Feilloos werd duidelijk dat we alleen praten over veranderingen bij kleinere aanpassingen terwijl een vernietiging als gevolg van een groter natuurgeweld, zoals dat eens in de zoveel eeuwen voorkomt, niet als zodanig wordt onderkend. Zo is de huidige Waddenzee pas in 1170 ontstaan tijdens de Allerheiligenvloed!

De zeebodem lag tijdens de ijstijden 120 meter lager en in een warme periode was de zeespiegel 6 meter hoger dan nu - en dat zonder CO₂-toename! Waar praten we dan over bij een stijging van enkele cm's? En ook toen hebben ijsberen het overleefd.

Na een zeer onderhoudend betoog concludeert de spreker dat je Natuur alleen krijgt wanneer je er van af blijft. Met een “Blijf varen!” werd afscheid genomen.

Hoewel het programma wat uitliep, werd toch besloten de Trofee uit te reiken. Nadat Jan de Koning een dankwoord namens vorige Trofeewinnares Janny du Bois had uitgesproken, werd de wisseltrofee overhandigd aan het Maritiem College Harlingen als

dank voor de zeer goede verzorging, die wij nu al jarenlang genieten. Daar directeur Arjen Mintjes afwezig was, nam kok Johan Visser de Trofee in ontvangst.

Hierna konden de geplande workshops van start gaan. Aan een zeer gevarieerd aanbod, van viltten, varen op het Duits Wad, tot en met hydrografie en fotografie, werd enthousiast door de aanwezigen deelgenomen.

Na een wat verlate en ingekorte lunchpauze begon toch om 14.00 de formele Algemene Ledenvergadering van de Vereniging, waarvan een apart verslag in de stukken voor de Jaarvergadering is opgenomen. Rond 16.00 uur was deze vergadering afgelopen, waarna traditioneel onder het genot van een drankje en een hapje werd nagepraat.

OVERIGE ACTIVITEITEN IN HET VERENIGINGSJAAR 2010-2011

In de Bakens 2011 stond als eerste punt "Grote aandacht en oplettendheid inzake de kabinetsplannen" vermeld. Een jaar later kunnen we alleen maar constateren dat de bestuurlijke mist nog steeds niet is opgetrokken. Duidelijk is dat de Rijksoverheid taken op het gebied van natuurbeheer en ruimtelijke ordening zal overdragen aan lagere overheden. Hoe en welke taken dat zijn en aan welke lagere overheden dat zal gebeuren is nog steeds niet helder. In ieder geval zullen alle beheerstaken worden overgedragen, maar ook hier is niet duidelijk welke daar precies onder vallen en aan welke bestuursorganen dit dan zal zijn.

Uitvoering van ons idee – tweede punt van Bakens 2011 - om met een congres te proberen wat orde aan te brengen in de bestuurlijke jungle, was in deze veranderende omstandigheden niet zinvol.

Op 15 april woonden we de zitting van de Raad van State bij, waarin de bezwaren van het Watersportverbond, de Toerzeilers, de Wadvaarders en het Productschap Vis tegen de afsluitingen in 2010 van gebieden krachtens artikel 20 Natuurbeschermingswet werden behandeld. Op 25 mei volgde de uitspraak, die voor ons zeer teleurstellend was. Kort samengevat sprak de Raad uit dat de minister in redelijkheid tot de gewraakte afsluitingen had kunnen besluiten en dat de termijnen die in de Leidraad waren vastgelegd niet meer dan richtlijnen waren, die de minister niet precies hoefde aan te houden. Het werd ons zo wel heel duidelijk gemaakt dat we van de juridische weg om tot een vermindering van afsluitingen te komen niets hebben te verwachten.

Meer succes had de actie om de bemensing op de vuurtorens van Terschelling en Schiermonnikoog te houden. In de zomer van dit jaar besloot de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de proef met camerawaarneming te beëindigen en de oude situatie, met een menselijk oog op de torens, voort te zetten.

De evaluatie van het Convenant ging in 2011 van start. Knelpunt is de monitoring van het vaargedrag, die nog steeds niet heeft plaats gevonden. Staatsbosbeheer heeft daarvoor nu een plan gemaakt, dat in het zomerhalfjaar van 2012 tot uitvoering komt. Van de Wadvaarders wordt verwacht dat we daaraan een duidelijke bijdrage leveren. In 2012 is ook de Leidraad (afspraken rond afsluitingsprocedures op grond van art.20 Natuurbeschermingswet) aan evaluatie toe.

De plannen rond de Afsluitdijk hadden dit jaar weinig voortgang. Ook hier speelt de aanstaande taakverschuiving tussen de bestuurslagen een rol, terwijl verder de bezuinigingen op de overheidsuitgaven hun schaduw vooruit werpen. Voor "leuke dingen" – we schreven het vorig jaar al in de Bakens – is geen geld meer. Een sobere opknappbeurt ten behoeve van de primaire taak – waterkering – is waarschijnlijk het enige dat overblijft. Ook over de extra spuicapaciteit in de Afsluitdijk doen zeer sobere scenario's de ronde.

Internationale contacten: bij de jaarlijkse vergadering van onze Duitse zusterorganisatie "Soltwaters" vertegenwoordigden Pieter van Kuppenveld en Jaap Klanderman de Vereniging. Dat deden zij ook bij de "Revierversammlung Weser-Ems" die dit jaar in Termunterzill plaats vond.

Wadvaren langs IJssel en Rijn vond – deels in mistige omstandigheden – plaats op 22 en 24 november. Maarten Snel vertelde hoe de actie "Houd de vuurtorens bemenst" resultaat had gehad. Een telefonische verbinding met een (ex-)torenwachter leverde indrukwekkende verhalen op.

In het tweede deel van de avond ging het over de gewenste verjonging van de vereniging. Eilard Jacobs en Menno Buiskool hadden zich op verzoek van de ALV hierover gebogen. De eerste leidde het onderwerp in. Het bracht beide keren een boeiend gesprek op gang, waaruit duidelijk de behoefte van een jongere generatie sprak aan toerustings- en cursusprogramma's vanuit de Vereniging.

Berichten kwam in 2011 vier keer uit. De redactie bestond uit Maarten Snel, Marjan Christiaanse, Sieny van Weesep en Roel Luiten. Ferdi Uuldriks is vormgever, Evert-Jan de Kluizenaar fotoredacteur.

De website werd opnieuw geredigeerd door Wim Blankestijn, Hans Fix en Dirk-Jan Schenk. Bijzonder is onze relatie met de leverancier van de officiële dieptegegevens, waardoor deze sneller actueel zijn dan via de Berichten aan Zeevarenden mogelijk is.

Ook officiële instanties en beroepsvaarders blijken ze graag te gebruiken!

Merkwaardig is de indruk die bij de beide redacties bestaat dat Berichten vooral door leden van de Vereniging wordt gelezen, terwijl de website vooral door niet-leden wordt bezocht.

De beide redacties hielden in dit verenigingsjaar twee keer hun jaarlijks overleg, waarbij ook het bestuur vertegenwoordigd was. Dit mag vreemd klinken, de oorzaak is de vastgestelde wens om wat vroeger in het jaar samen te komen, wat dit jaar gerealiseerd is. Beide keren was de conclusie erg duidelijk dat dit overleg erg nuttig is voor de afstemming van activiteiten.

Bij de voorbereiding van de Jaarvergadering zorgden Sylvia Buiskool, Karen Westra en Fokko Jan Udema voor het kinderprogramma en voor de contacten met de Maritieme Academie.

Het bestuur bestond sinds de ALV uit Jan Asselbergs (voorzitter), Jaap Klanderman (secretaris), Felix Arons (penningmeester), Ciska van Geer en Kor Wijngaarden. Het vergaderde in dit verenigingsjaar negen keer en hield daarnaast een afzonderlijke bijeenkomst om de beleidsrichting voor de komende periode vast te stellen. Het resultaat daarvan is verwoord in de Bakens voor 2012.

In de kascommissie hadden dit jaar zitting Jaap de Jong en Eilard Jacobs. Reservelid was Carla Hogeweg.

Eind 2011 bedroeg het ledental 1145.

Namens het bestuur,
Jaap Klanderman, secretaris